

Algoritmusok fuzzy-összefüggőségre

Németh Gábor

2009. május 10.

Szintér

- ▶ $\mu_\alpha(c, d)$: egy reflexív, szimmetrikus reláció $\mathbb{Z}^2$ -n
- ▶ szintér: $\mathcal{C} : (C, f)$, ahol $C \subset \mathbb{Z}^2$ és $f : C \rightarrow [L, H]$
  - ▶ C : ponthalmaz
  - ▶ f : képfüggvény

Hasonlóság, az összefüggőség erőssége

- ▶ Hasonlóság: $\mu_{\kappa}(c, d) = h(\mu_{\alpha}(c, d), f(c), f(d), c, d)$
- ▶ Fuzzy κ -háló: Legyen P_{cd} a $c, d \in \mathcal{C}$ közötti utak halmaza. Az $\mathcal{N}_{\kappa}$ fuzzy κ -háló a P_{cd} olyan részhalmaza, amelyben a halmazhoz tartozást (az összefüggőség erősségét) bármely $p_{cd} \in P_{cd}$ útra az úton lévő legkisebb affinitással definiáljuk.

$$\mu_{\mathcal{N}_{\kappa}}(p_{cd}) = \min_{j=1, \dots, m-1} \mu_{\kappa}(c_j, c_{j+1})$$

- ▶ A fuzzy κ -összefüggőség $\mathcal{C}(K)$:

$$\mu_K(c, d) = \max_{p_{cd} \in P_{cd}} \mu_{\mathcal{N}_{\kappa}}(p_{cd})$$

Fuzzy κ_θ komponens

- ▶ $\theta \in [0, 1]$ egy küszöbérték
- ▶ K_θ egy ekvivalencia reláció a C halmazon a következő képpen:

$$\mu_{K_\theta}(c, d) = \begin{cases} 1 & \text{ha } \mu_\kappa(c, d) \geq \theta \\ 0 & \text{különben} \end{cases}$$

- ▶ $O_\theta(o)$ egy K_θ osztály, amely tartalmazza az $o \in C$ elemet
- ▶ $\Omega_\theta(o) = \{c \in C \mid \mu_K(o, c) \geq \theta\}$
- ▶ a Fuzzy-összefüggőség részleges számítása kifejezhető a következő azonossággal

$$O_\theta(o) = \Omega_\theta(o)$$

Fuzzy-összefüggő objektum

Az o -t tartalmazó $\mathcal{C}$ szintér fuzzy κ_θ objektumát $\mathcal{O}_\theta(o)$ -val jelöljük.

$$\mu_{\mathcal{O}_\theta}(c) = \begin{cases} \eta(c) & \text{ha } c \in \mathcal{O}_\theta(o) \\ 0 & \text{különben} \end{cases}$$

$$\mu_{\mathcal{O}_\theta}(c) = \begin{cases} \eta(c) & \text{ha } c \in \Omega_\theta(o) \\ 0 & \text{különben} \end{cases}$$

ahol η megfelel egy objektumhoz tartozásnak minden képelem esetén úgy, hogy $f(c)$ és $\mu_\kappa(o, c)$.

Visszavezetés gráf-keresési problémára

- ▶ A képelemek megfelelnek a gráf csúcsainak.
- ▶ A térbeli elemek oldalai a gráf élei.
- ▶ A fuzzy képelem-affinitás az élek költségei a gráfban.
- ▶ A fuzzy-összefüggőség a páronkénti legrövidebb út a gráfban.
- ▶ A fuzzy-összefüggő objektumok az összefüggő gráfkomponensek.

Dinamikus programozás (*label-correcting*)

Input: $\mathcal{C}$, $o \in \mathcal{C}$, κ

Output: Egy K-összefüggő $\mathcal{C}_o = (\mathcal{C}_o, f_o)$ színtere a $\mathcal{C}$

Segédstruktúra: egy Q sor a pontok számára

állítsuk $\mathcal{C}_o$ minden elemét 0-ra, kivéve o -t, amit 1-re állítunk
rakjunk be Q -ba minden olyan $c \in \mathcal{C}_o$ elemet, amelyre $\mu_\kappa(o, c) > 0$

while $Q \neq \emptyset$ **do**

vegyünk ki egy c elemet a Q -ból

$f_{val} \leftarrow \max_{d \in \mathcal{C}_o} [\min(f_o(d), \mu_\kappa(c, d))]$

if $f_{val} > f_o(c)$ **then**

$f_o(c) \leftarrow f_{val}$

rakjunk be Q -ba minden olyan e pontot, amelyre $\mu_\kappa(c, e) > 0$,

$f_{val} > f_o(e)$, $\mu_\kappa(c, e) > f_o(e)$

end if

end while

Algoritmusok csoportosítása

- ▶ Interakció szerint
  - ▶ Félautomatikus: minimális vagy nagyobb interakció
    - ▶ Seed pontok
    - ▶ befoglaló téglatest
  - ▶ Automatikus
- ▶ Cél szerinti csoportosítás
  - ▶ Egy fuzzy-összefüggő objektum meghatározása
    - ▶ Csak egy bizonyos objektumot szeretnénk meghatározni
  - ▶ Több objektumot szeretnénk meghatározni, ezeket külön címkével látjuk el.
    - ▶ Minden képelemet soroljunk be egy objektumba.

Fuzzy affinitás komponensei

- ▶ **Fuzzy képelem összefüggőség:** $\mu_\alpha(c, d)$ jelöli a képelemek térbeli összefüggőségének fokát.
- ▶ **Homogenitás-alapú komponens:** $\mu_\psi(c, d)$ jelöli a képelemek lokális együttes-függőségét az intenzitásuk hasonlóságának alapján.
- ▶ **Objektum-tulajdonság-alapú komponens:** $\mu_\phi(c, d)$ jelöli a képelemek lokális együttes-függőségét valamilyen objektum-tulajdonság alapján.

- ▶ Nem-skála alapú
- ▶ Skála alapú
- ▶ Vektoros skála alapú

Nem-skála alapú fuzzy képelem affinitás

A c és d pontok között az affinitás erősségét befolyásolhatja, hogy

- ▶ milyen közel vannak egymáshoz térben
- ▶ mennyire hasonló az intenzitásuk
- ▶ mi az aktuális helyzetük a színtérben

$$\mu_{\kappa}(c, d) = w_1 g_1(f(c), f(d)) + w_2 g_2(f(c), f(d))$$

ahol

- $w_1, w_2 \geq 0$
- g_1 a $\frac{f(c)+f(d)}{2}$ Gauss-függvénye, g_2 a $\frac{|f(c)-f(d)|}{2}$ Gauss-függvénye
- g_2 várható értéke 0,
- g_1 szórása és várható értéke az objektumétól függ

Fuzzy képelem affinitás

$$\mu_{\kappa}(c, d) = \mu_{\alpha}(c, d)g(\mu_{\psi}(c, d), \mu_{\phi}(c, d))$$

g tulajdonságai:

- ▶ az értékkészlete $[0,1]$ közé esik
- ▶ mindkét argumentumában nem-növekvő

Példa:

$$\begin{aligned}\mu_{\kappa} &= \frac{1}{2}\mu_{\alpha}(\mu_{\psi} + \mu_{\phi}) \\ \mu_{\kappa} &= \mu_{\alpha}(\sqrt{\mu_{\psi} \cdot \mu_{\phi}})\end{aligned}$$

Homogenitás alapú komponens

$$\mu_{\psi}(c, d) = W_{\psi}(|f(c) - f(d)|)$$

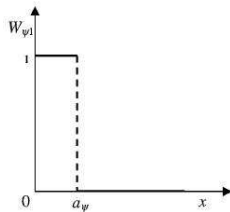
W_{ψ} tulajdonságai:

- ▶ az értékészlet $[0,1]$ közé esik és $W_{\psi}(0) = 1$
- ▶ monoton nemnövekvő
- ▶ minden homogenitásra meg kell, hogy feleljen

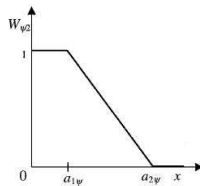
Példa:

jobb oldali része egy megfelelő trapezoid vagy Gauss-függvény

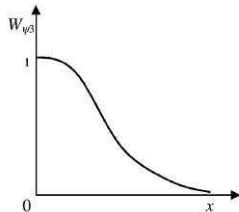
Homogenitás alapú komponens

$$W_{\psi 1}(x) = \begin{cases} 1, & 0 \leq x \leq a_{\psi}, \\ 0, & x > a_{\psi}. \end{cases}$$

$$W_{\psi 2}(x) = \begin{cases} 1, & 0 \leq x \leq a_{1\psi}, \\ \frac{a_{2\psi} - x}{a_{2\psi} - a_{1\psi}}, & a_{1\psi} \leq x \leq a_{2\psi}, \\ 0, & x > a_{2\psi}. \end{cases}$$

$$W_{\psi 3}(x) = e^{-\frac{x^2}{2k_{\psi}^2}}, \quad k_{\psi} > 0.$$

Objektum-tulajdonság alapú komponens

$$\mu_{\phi}(c, d) = \begin{cases} 1 & \text{ha } c = d \\ \frac{W_o(c, d)}{W_b(c, d) + W_o(c, d)} & \text{különben} \end{cases}$$

$$W_o(c, d) = \min[W_o(f(c)), W_o(f(d))]$$

$$W_b(c, d) = \max[W_b(f(c)), W_b(f(d))]$$

A $\mu_{\phi}(c, d)$ mérték azt mutatja meg, hogy mennyire tartozik az o pont osztályába s mennyire más osztályba.

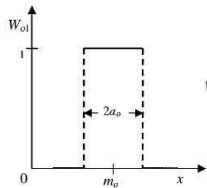
W_o és W_b tulajdonságai:

- ▶ az értékkészlet $[0,1]$ közé esik
- ▶ monoton nemnövekvő

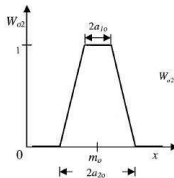
Példa:

eltolt trapezoid vagy Gauss-függvény

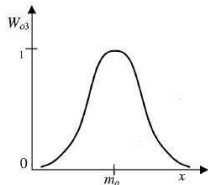
Objektum-tulajdonság alapú komponens

$$W_{o1}(x) = \begin{cases} 0, & x < m_o - a_o, \\ 1, & m_o - a_o \leq x \leq m_o + a_o, \\ 0, & m_o + a_o < x. \end{cases}$$

$$W_{o2}(x) = \begin{cases} 0, & x < m_o - a_{2o}, \\ \frac{x - (m_o - a_{2o})}{a_{2o} - a_{1o}}, & m_o - a_{2o} \leq x \leq m_o - a_{1o}, \\ 1, & m_o - a_{1o} \leq x \leq m_o + a_{1o}, \\ \frac{(m_o + a_{2o}) - x}{a_{2o} - a_{1o}}, & m_o + a_{1o} \leq x \leq m_o + a_{2o}, \\ 0, & m_o + a_{2o} < x. \end{cases}$$

$$W_{o3}(x) = e^{-\frac{(x-m_o)^2}{2k_o}}, \quad k_o > 0.$$

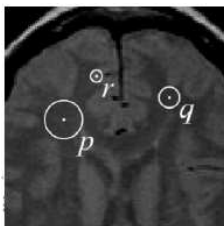
Skála alapú affinitás

Meg kell felelnie az alábbi követelményeknek:

- ▶ térbeli összefüggőség
- ▶ homogenitás (lokális és globális)
- ▶ objektum tulajdonság (intenzitás alapú)
- ▶ objektum skála

Objektum skála

Az **objektum skála** egy $\mathcal{C}$ színtérben valamely $c \in \mathcal{C}$ középpontú, $r(c)$ sugarú hipergömb, amely ugyanahhoz az objektum-régióhoz tartozó területet tartalmazza.

A skála méret egyszerűen és hatékonyan, szegmentálás nélkül meghatározható. Egy c középponthez tartozó hipergömböt addig növelünk, ameddig meg tudjuk őrizni a homogenitási kritériumot.

Az objektum skála kiszámítása

Input: $\mathcal{C}$, $c \in \mathcal{C}$, $r \in [0, 1]$

Output: $r(c)$ **begin**

$k \leftarrow 1$

while $FO_k(c) \geq \tau$ **do**

$k \leftarrow k + 1$

end while

$r(c) \leftarrow k$

end

ahol $FO_k(c)$ -t a c középpontú, k sugarú gömbök adják:

$$FO_k(c) = \frac{\sum_{d \in B_k(c)} W_{\psi_s}(|f(c) - f(d)|)}{|B_k(c) - B_k(c)|}$$

Szomszédság kiválasztása a skála alapú számításhoz

Egyetlen c képelem alapján

$$B_r(c) = \{e \in C \mid \|e - c\| \leq r(c)\}$$

Egy c és egy d képelem-pár alapján

$$B_{cd}(c) = \{e \in C \mid \|e - c\| \leq \min[r(c), r(d)]\}$$

$$B_{cd}(d) = \{e \in C \mid \|e - d\| \leq \min[r(c), r(d)]\}$$

Intenzitáskülönbség a szomszédságokban

A c és d pontok körül bizonyos inhomogenitás lehetséges ($\mu_\alpha(c, d) > 0$), aminek két oka lehet

- ▶ objektumon belüli (*intra-object*) szórás: véletlenszerű, 0 középvértékkel
- ▶ objektumok közötti (*inter-object*): valamilyen irány is felfedezhető, nagyobb, mint az objektumon belüli (pontpárokat hasonlítunk össze)

Homogenitás alapú komponens

Az irány szerinti inhomogenitás c és d körül kiszámolható:

$$D(c, d) = \sum_{\substack{e \in B_{cd}(c) \\ e' \in B_{cd}(d) \\ e-c=e'-d}} (1 - W_h(f(e) - f(e'))) \omega_{cd}(\|e - d\|) \frac{f(e) - f(e')}{|f(e) - f(e')|}$$

Homogenitás alapú komponens:

$$\mu_{\psi_s}(c, d) = 1 - \frac{|D(c, d)|}{\sum_{e \in B_{cd}(c)} \omega_{cd}(\|e - c\|)}$$

Objektum-tulajdonság alapú komponens

Egy szűrt változatát vesszük az $f(c)$ környezetének

$$f_a(c) = \frac{\sum_{e \in B_r(c)} f(e) \omega_c(\|e - c\|)}{\sum_{e \in B_r(c)} \omega_c(\|e - c\|)}$$

Objektum-tulajdonság alapú komponens:

$$\mu_{\phi_s}(c, d) = \begin{cases} 1 & \text{ha } c = d \\ \frac{W_{os}(c, d)}{W_{bs}(c, d) + W_{os}(c, d)} & \text{különben} \end{cases}$$

$$W_{os}(c, d) = \min[W_{os}(f_a(c)), W_{os}(f_a(d))]$$

$$W_{bs}(c, d) = \max[W_{bs}(f_a(c)), W_{bs}(f_a(d))]$$

Hatékonysági problémák

- ▶ túl sokáig tart kiszámolni → gyorsabb számítógép

Hatékonysági problémák

- ▶ túl sokáig tart kiszámolni → gyorsabb számítógép
- ▶ a számítási idő az affinitás számításával telik el → csak a használt pontokra számítsuk ki (35-55%)

Hatékonysági problémák

- ▶ túl sokáig tart kiszámolni → gyorsabb számítógép
- ▶ a számítási idő az affinitás számításával telik el → csak a használt pontokra számítsuk ki (35-55%)
- ▶ sok pontot feleslegesen vizsgálunk → egy előre meghatározott küszöb alkalmazása (70-90%)

Hatékonysági problémák

- ▶ túl sokáig tart kiszámolni → gyorsabb számítógép
- ▶ a számítási idő az affinitás számításával telik el → csak a használt pontokra számítsuk ki (35-55%)
- ▶ sok pontot feleslegesen vizsgálunk → egy előre meghatározott küszöb alkalmazása (70-90%)
- ▶ sok pontot újra megvizsgálunk → hatékony adatstruktúra
  - label-correcting ↔ label-setting algoritmus
  - LIFO, FIFO
  - tördelő táblák
  - dinamikus tömbök
  - bináris, d-ary, Fibonacci-halmok

Dinamikus programozás (*label-correcting*)

Input: $C, o \in C, \kappa$

Output: Egy K-összefüggő $C_o = (C_o, f_o)$ szintere a C

Segédstruktúra: egy Q sor a pontok számára

állítsuk C_o minden elemét 0-ra, kivéve o -t, amit 1-re állítunk
rakjunk be Q -ba minden olyan $c \in C_o$ elemet, amelyre $\mu_\kappa(o, c) > 0$

while $Q \neq \emptyset$ **do**

vegyünk ki egy c elemet a Q -ból

$f_{val} \leftarrow \max_{d \in C_o} [\min(f_o(d), \mu_\kappa(c, d))]$

if $f_{val} > f_o(c)$ **then**

$f_o(c) \leftarrow f_{val}$

rakjunk be Q -ba minden olyan e pontot, amelyre a $\mu_\kappa(c, e) > 0$,

$f_{val} > f_o(e)$, $\mu_\kappa(c, e) > f_o(e)$ feltételek egyikét használjuk

end if

end while

Dijkstra-szerű algoritmus (*label-setting*)

Input: $\mathcal{C}$, $o \in \mathcal{C}$, κ

Output: Egy K-összefüggő $\mathcal{C}_o = (\mathcal{C}_o, f_o)$ színtere a $\mathcal{C}$

Segédstruktúra: egy Q prioritási sor a pontok számára

állítsuk $\mathcal{C}_o$ minden elemét 0-ra, kivéve o -t, amit 1-re állítunk
rakjunk be o -t Q -ba

while $Q \neq \emptyset$ **do**

vegyünk ki egy c elemet a Q -ból, amire $f_o(c)$ maximális

for all minden e pontra, amelyre $\mu_\kappa(c, e) > 0$ **do**

$f_{val} \leftarrow \min(f_o(d), \mu_\kappa(c, d))$

if $f_{val} > f_o(c)$ **then**

$f_o(c) \leftarrow f_{val}$

módosítsuk e -t Q -ban, vagy rakjuk bele, ha még nem tettük

end if

end for

end while

Dinamikus programozás küszöbértékkel ($\kappa\theta_x$ FOE)

Input: $\mathcal{C}$, $o \in \mathcal{C}$, κ , θ_x

Output: Egy K-összefüggő $\mathcal{C}_o = (C_o, f_o)$ színtere a $\mathcal{C}$

Segédstruktúra: egy Q sor a pontok számára

állítsuk $\mathcal{C}_o$ minden elemét 0-ra, kivéve o -t, amit 1-re állítunk
rakjunk be Q -ba minden olyan $c \in \mathcal{C}_o$ elemet, amelyre $\mu_\kappa(o, c) > 0$

while $Q \neq \emptyset$ **do**

vegyünk ki egy c elemet a Q -ból

if $f_o(c) < x$ **then**

$f_{val} \leftarrow \max_{d \in \mathcal{C}_o} [\min(f_o(d), \mu_\kappa(c, d))]$

if $f_{val} > f_o(c)$ **and** $f_{val} \geq x$ **then**

$f_o(c) \leftarrow f_{val}$

rakjunk be Q -ba minden olyan e pontot, amelyre $\mu_\kappa(c, e) > 0$

end if

end if

end while

Azok a $c \in \mathcal{C}_o$ elemek, amelyekre $f_o(c) \neq 0$, azok értéke legyen $f(c)$, a többi pedig 0.

Melyiket használjuk?

- ▶ küszöbértékkel gyorsabb lehet a számítás
- ▶ küszöbérték nélkül általánosabban használható

Címkézés ($\kappa\theta_x$ FOL)

Input: $\mathcal{C}$, κ , θ_x

Output: Egy K-összefüggő $\mathcal{C}_o = (C_o, f_o)$ szintere a $\mathcal{C}$

Segédstruktúra: egy C' lista, amive átmásoljuk $\mathcal{C}$ elemeit
másoljuk át $\mathcal{C}$ -t C' -be

repeat

vegyünk ki egy c elemet a Q' -ből

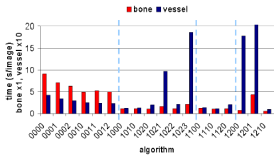
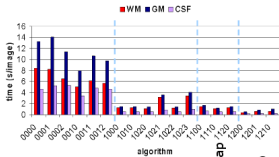
határozzunk meg egy o -t tartalmazó $\kappa\theta_x$ -objektumot
($\mathcal{O}_{\theta_x}(o)$), amely megfelel a $\kappa\theta_c$ FOE algoritmusnak.

legyen az **output** $\mathcal{O}_{\theta_x}(o)$

vegyük ki C' -ből azokat a pontokat, amelyek most $\mathcal{O}_{\theta_x}(o)$ -hoz
tartoznak.

until $Q \neq \emptyset$

Összehasonlítás

Nem biztos, hogy egy adatsructúra minden esetben a legjobb futásidőt produkálja.

Szegmentálás

1. Tanítás, paraméterek beállítása
  - ▶ szakértelmet igényel
  - ▶ sokáig tarthat
  - ▶ csak egy kisebb halmazra kell végrehajtani, hogy meghatározzuk a paramétereket
2. Szegmentálás végrehajtása (pontok kijelölése)
  - ▶ gyorsabb a számítás, mivel már ki vannak számolva a paraméterek és esetleg az affinitások is
  - ▶ le kell futtatni a teljes képhalmazra